

Reminiscencje z podróży literackich

Rok 2019 zdaje się obfitować w wydarzenia ważne dla literatury polskiej, z tym niewątpliwie najważniejszym, jakim było przyznanie nagrody Nobla dla Olgi Tokarczuk. Po wielu latach nareszcie do światowej świadomości przebiła się nasza proza. Ale życie literackie to nie tylko wielkie, lecz rzadkie wydarzenia kulturalne, wieńczone prestiżowymi nagrodami. Poza tym nurtem żyje cały barwny, piszący świat, który próbuje egzystować w często nieprzyjaznym dla siebie środowisku, organizując mniejsze, ale jakże ważne wydarzenia, bo toczące się na naszym, lokalnym podwórku. Czy to będą spotkania z autorami, złoty, słomy poetyckie, czy poważniejsze festiwale – każdy jest ważny, bo jest próbą dotarcia z kulturą nie bez powodu zwaną wysoką do zwykłego zjadacza chleba.

Fot. Andrzej Dębkowski

Uczestnicy Międzynarodowego Festiwalu Poezji „Poeci bez granic” pod pomnikiem Adam Mickiewicza w Polanicy Zdroju

Z wielu inicjatyw wyłowiłam jedno szczególne wydarzenie, którego miałam zaszczyt być gościem – organizowany przez Dolnośląski Oddział Związku Literatów Polskich szesnasty Międzynarodowy Festiwal Poezji w Polanicy Zdroju „Poeci bez granic” imienia Andrzeja Bartyńskiego. Impreza zakorzeniona już w świadomości mieszkańców Kotliny Kłodzkiej zdaje się wspaniale spełniać rolę szerzyciela słowa poetyckiego w miejscowym środowisku. Pisarze spotykają się z młodzieżą w okolicznych szkołach, czytają wiersze w jednej z kawiarni w samym sercu uzdrowiska, organizowane są też otwarte spotkania literackie w miejscu zakwaterowania. Jest to festiwal międzynarodowy – więc obok rodzimych twórców można usłyszeć poetów z zagranicy. W tym roku do Polanicy przybyli goście z Bangladeszu, Wietnamu, Grecji, Serbii, Czech, Łotwy, Słowacji i Ukrainy. Nazwę „Poeci bez

granic” można też przyznać festiwalowi, ponieważ nie robi rozróżnienia między twórcami – choć jest organizowany przez ZLP, to prezentują się na nim również ludzie nie będący członkami związku – m.in. z KL „Helikon” i KKL z Kępna. Spotkanie, które nie dzieli, a łączy i integruje – szczególnie cenne w świecie niepotrzebnych sporów i podziałów. Poetom towarzyszyła muzyka – na imprezie pojawili się Alina i Krzysztof Galasowie z Poznania oraz Joanna Babiarsz i Janusz Szot z Nowego Sącza.

Fot. Andrzej Dębkowski

Poeci zagraniczni nagrodzeni okolicznościowymi medalami podczas Międzynarodowego Festiwalu Poezji „Poeci bez granic” w Polanicy Zdroju

Festiwal ma swoją tradycję, którą jest też wymiana myśli i poglądów. Mogliśmy usłyszeć aż sześć referatów, które wzbudziły większe lub mniejsze emocje. Agnieszka Tomczyszyn-Harasymowicz mówiła o podróży w głąb siebie, Marek Wawrzkiwicz pochylał się nad wierszami Jarosława Iwazkiewicza. Dariusz Pawlicki poruszył problemy krytyki literackiej – mam nadzieję, że jego celne spostrzeżenia będzie można przeczytać w prasie literackiej. Nguen Chi Thuat mówił o tłumaczeniach i recepcji polskiej literatury w Wietnamie, co dla wielu słuchaczy było prawdziwą ciekawostką. Osoby zgromadzone na sali konferencyjnej mogły obejrzeć przetłumaczone przez niego książki – „Lalkę” i... „Koziołka Matołka”.

Fot. Andrzej Dębkowski

Uczestnicy Międzynarodowego Festiwalu Poezji „Poeci bez granic” podczas wykładów na sali konferencyjnej

Dwie perełki zostawiłam na koniec – Andrzej Dębkowski zmierzył się z niełatwym tematem, jakim był i jest wpływ ideologii na

literaturę, a Andrzej Walter wsadził kij w mrowisko poruszając temat mecenatu. Chyba wszyscy zgromadzeni mierzyli się z tym problemem, bo referat wywołał burzliwą dyskusję. Aż się prosi przywołanie w tym miejscu organizatora festiwalu – bez determinacji Kazimierza Burnata – prezesa Oddziału Dolnośląskiego nie byłoby możliwe zorganizowanie takiej imprezy, ponieważ – nie oszukujmy się – wszystko kosztuje. Udało mu się zapewnić finansowanie z aż trzech źródeł – z MKiDN, z Urzędu Marszałkowskiego województwa dolnośląskiego oraz od życzliwych władz Polanicy. Kto pukał do różnych drzwi wie, jak trudno zdobyć wsparcie pieniężne na imprezę kulturalną. Kazimierzowi Burnatowi po raz kolejny się udało.

Zaczęłam wspomnienia od nagrody literackiej i na nagrodach zakończę. Swietłana Bresławska przywiozła do Polanicy podziękowania dla Kazimierza Burnata – za współpracę i popularyzację literatury ukraińskiej w Polsce. W jego ręce trafiła też statuetka poznańskiego Władysława – za zasługi w dziedzinie literatury i budowanie dobrych relacji w środowisku literackim (również ukraińskim). Tą samą nagrodą uhonorowano też wieloletniego (już byłego) prezesa oddziału poznańskiego – Pawła Kuszczynskiego. Kolejna refleksja – nagrody wpisały się w charakter festiwalu – przyznano je za propagowanie literatury i znoszenie granic między twórcami.

Festiwal zostawił ślad w pamięci w postaci dobrych wrażeń, bo obcowało się z pięknym słowem i ludźmi, którzy mają coś do powiedzenia w dziedzinie twórczości. Dał możliwość nawiązania nowych znajomości i zetknięcia się z nieco odmienną kulturą literacką innych krajów. Pozostawił też wiele refleksji na temat współczesnego życia literackiego. Nie tylko po wysłuchaniu referatów, ale przede wszystkim dzięki rozmowom kulturalnym i zwykłej obserwacji. Musimy za wszelką cenę chronić takie inicjatywy. Współczesny świat zepchnął poezję na margines, ale wierzę, że czas zachłyśnięcia się techniką i pragmatyzmem kiedyś się skończy i ludzie przygotowani od podstaw do odbioru sztuki słowa (lekcje w szkołach!) zapagną głębszych przeżyć. A dzięki takim spotkaniom jak festiwal w Polanicy jest szansa, że poetyckie niedobitki doczekają dni, gdy poeta będzie nie tylko dziwakiem próbującym odebrać kasę na popularne imprezy dla mas, ale stanie się wartościowym rozmówcą dla myślącego i czującego odbiorcy.

Joanna Słodyczka

Gazeta Kulturalna
Poezja Proza Krytyka Historia Sztuka Muzyka

Wydawca i redakcja: DOM KULTURY 97-425 ZELÓW, ul. Kościuszki 74, tel. (044) 6341098; 504630543; e-mail: andrzejdebkowski@wp.pl www.gazetakulturalna.zelow.pl

Redaktor prowadzący — **Andrzej Dębkowski**.

Współpraca: Józef Baran, Małgorzata Dębkowska, prof. Igancy S. Fiut, Joanna Friedrich, Andrzej Gnarowski, Kazimierz Ivosse, Stefan Jurkowski, Rafał Orlewski, Janusz Orlikowski, prof. Maria Szyzowska, Andrzej Walter, Tadeusz Zawadowski, Leszek Żuliński.

Współpraca techniczna: Małgorzata Kotala, Agnieszka Kowalczyk.

Redakcja nie zwraca niezamówionych materiałów. Zastrzega sobie prawo do skracania artykułów oraz zmian tytułów nadsyłanych tekstów bez uprzedniego powiadomienia autora. Skład: Andrzej Dębkowski. Druk: „TAGRAF”, 98-113 Buczek, Bachorzyn 13, tel. (043) 677-41-56.